

دومین همایش ملی افق های نوین در توانمندسازی و توسعه پایدار معماری عمران گردشگری و محیط زیست شهری و روستایی

۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۴

سطح بندی تعاملات اجتماعی در مجتمع های مسکونی، راهبرد اساسی در توسعه پایدار شهر (بارویکرد حس دل بستگی به مکان)

زیبا آذر^{*}، مریم قاسمی سیچانی^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان). پست الکترونیکی: ziba.azar86@yahoo.com
^۲ دکتری معماری استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) پست الکترونیکی: mghasemi@khuisf.ac.ir

چکیده

وضعیت تعاملات اجتماعی موجود در مجتمع های مسکونی در بسیاری از شهرهای ایران موجب نزول پایداری اجتماعی شده است. در حالی که فضاهای عمومی مجتمع های مسکونی بعنوان محیطی که امکان حضور ساکنان در کنار یکدیگر را فراهم می آورد، می تواند زمینه ساز ایجاد تعامل بین آنها گردد. عدم توجه به این نیاز افراد و عدم قابلیت محیط در تأمین آن، موجب می شود تا محیط کالبدی بسیاری از مجتمع های مسکونی به مجموعه ای از احجام و فضای خالی بین آنها تبدیل گردد. از سوی دیگر افراد ساکن در یک مجتمع مسکونی، که یکی از سلول های اصلی شهر نیز به شمار می آید در صورتی به محل سکونت خود دل بسته می شوند و حس تعلق پیدا میکنند که مجموعه به لحاظ فضای کالبدی دارای ویژگی هایی باشد که ساکنانش با یکدیگر تعاملات اجتماعی چهره به چهره و دوستانه و همیاری و همکاری داشته باشند. همچنین نتایج مطالعات نظری و تجربیات جهانی مرتبط، گویای آن است که حس دل بستگی به مکان معیاری جهت ارتقاء کیفیت فضاهای مجتمع های مسکونی محسوب شده و رعایت شاخص های آن در برنامه های طراحی مجتمع های مسکونی می تواند تحقق پایداری اجتماعی که یکی از اصول پایداری شهری است، را به همراه داشته باشد. به گونه ای که پایداری اجتماعی بستگی مستقیم با تعاملات اجتماعی و حس دل بستگی به مکان دارد. بنابراین اگر بتوان تعاملات اجتماعی را در تمام سطوح مجتمع های مسکونی گسترش داد، می توان به ایجاد حس دل بستگی به مکان و در نهایت به پایداری اجتماعی و پایداری در شهر دست یافت. این مقاله با استفاده از روش تحلیلی-توصیفی سعی بر شناخت تأثیر مسایل تعاملات اجتماعی و ایجاد حس دل بستگی به مکان در شکل گیری معماری پایدار و در نهایت راهکارهایی برای جبران گسست های موجود در معماری شهر تدوین نموده است.

واژه های کلیدی: حس دل بستگی به مکان، تعاملات اجتماعی، پایداری، پایداری اجتماعی.

* این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد زیبا آذر، دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان تحت عنوان "طراحی مجتمع مسکونی در مقیاس بلند مرتبه با رویکرد ایجاد حس دل بستگی به مکان" به راهنمایی مریم قاسمی سیچانی، دکتری معماری استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان می باشد.